

Załącznik do Uchwały **XXVII/ 2016**
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 27 października 2016 r.

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
NAWODNA
NA LATA 2016-2022**

Chojna, 2016

I. Charakterystyka sołectwa Nawodna na tle gminy Chojna

1.1 Dane administracyjne

Miejscowość **Nawodna** leży na terenie Gminy Chojna w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od strony zachodniej przez Odrę gmina graniczy z Niemcami, od południowej z gminami Cedynia i Moryń, od wschodniej z gminami Trzciesko-Zdrój i Banie, a od północnej – z gminą Widuchowa.

Siedzibą gminy jest miejscowość Chojna – (położenie geograficzne N 52°58' E 14°25').

Gminę Chojna tworzy 44 miejscowości w tym 23 sołectwa. **Nawodna** położona jest na północ od ośrodka gminnego w odległości 4,5 km (położenie geograficzne N 53°01' E 14°24'). W skład sołectwa Nawodna wchodzi następujące miejscowości: Nawodna, Krupin.

Gmina zajmuje powierzchnię 332 km² (w tym sołectwo **Nawodna 1463 ha**) co czyni z niej największą obszarowo gminę powiatu i jedną z większych w województwie. Gminę zamieszkuje 13.689 osób (31.12.2015r.), z czego w miejscowości **Nawodna** – 763 osób.

Gmina ma charakter rolniczy: 49,6 % (1630,4 km²) powierzchni gminy zajmują użytki rolne, 39,9% (132,9 km²) lasy i zadrzewienia, 5,0 % (166,1 km²) tereny zabudowane, a 2,46% (81,7 km²) – wody powierzchniowe.

Przez teren gminy biegną dwie drogi krajowe: droga nr 26 Krajnik Dolny – Myślibórz i droga nr 31 Szczecin – Kostrzyn, oraz wojewódzkie: droga nr 122 Krajnik Dolny – Pyrzyce i droga nr 124 Osinów Dolny - Chojna, prowadzące do przejść granicznych z Niemcami oraz zelektryfikowana linia kolejowa relacji Kostrzyn – Szczecin, służąca głównie transportowi towarowemu.

Gmina jest ośrodkiem usług produkcji materiałów budowlanych, przewozów transportowych, handlu, w szczególności przygranicznego. Gospodarka gminy w znacznym

stopniu opiera się na działalności wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, w której głównie przeważa produkcja roślinna. Duży potencjał do wykorzystywania stanowią tereny po byłych wojskach rosyjskich.

Około 30% obszaru gminy leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, natomiast otulina parku obejmuje prawie całą powierzchnię gminy Chojna z wyłączeniem niewielkiego obszaru stanowiącego północno-wschodnią część gminy. Sołectwo **Nawodna** leży w całości w otulinie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

1.2 Uwarunkowania społeczne

1.2.1. Procesy demograficzne

Gmina Chojna jest typową gminą miejsko - wiejską, zamieszkałą przez 13.689 mieszkańców na powierzchni 332, km² (stan na rok 2007). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 42 osoby na 1 km²; ludność na terenie gminy rozmieszczona jest stosunkowo równomiernie. Najwięcej mieszkańców koncentruje miasto Chojna, a w dalszej kolejności **Nawodna**, Grzybno, Krzymów i Lisie Pole. Łącznie te cztery duże wsie skupiają prawie 20% ludności gminy. Procentowy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

społecznej w ludności ogółem gminy Chojna wynosił w 2014 roku 9,7%, gdzie w powiecie gryfińskim wynosił 9,1 %, a w województwie zachodniopomorskim 8,5%

Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy w latach 2012-2015 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy wraz przyrostem naturalnym w latach 2012– 2015

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Przyrost naturalny
2012	14.057	-
2013	13.969	-55
2014	13.937	+11
2015	13.689	+6

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Chojna stan na 31.12.2014 r.

Wiek	Liczba mieszkańców
Przedprodukcyjny	2613
Produkcyjny	9125
Poprodukcyjny	2199

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne za 2014r.

Wyszczególnienie	Dane za 2014r.
Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku	
0-2 lata	404
3-6 lat	593
7-12 lat	884
13-15 lat	436

1.2.2 Struktura bezrobocia

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia w na terenie gminy Chojna przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2014 r. -Gmina Chojna

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Wyszczególnienie	2014r.
Pracujący*	2011
Pracujący na 1000 ludności	144
Bezrobotni zarejestrowani	961
w tym kobiety w %	53,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	10,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,1

*Stan w dniu 31.12. bez podmiotów gospodarczych o liczbie ludności pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2015 r. - Bezrobocie Gminy Chojna na tle gmin Powiatu Gryfińskiego

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Banie	330	197	330	197	7,9%
MG. Gryfino	962	584	388	237	4,6%
G. Stare Czarnowo	105	65	105	65	4,2%
G. Widuchowa	262	161	262	161	7,2%
MG. Cedynia	258	129	177	87	9,1%
MG. Chojna	821	449	494	280	9,0%
MG. Mieszkowice	362	205	211	129	7,5%
MG. Moryń	268	151	202	119	9,4%
MG. Trzcianko Zdr.	353	188	232	128	10,0%
Powiat Gryfiński	3 721	2 129	2 401	1 403	

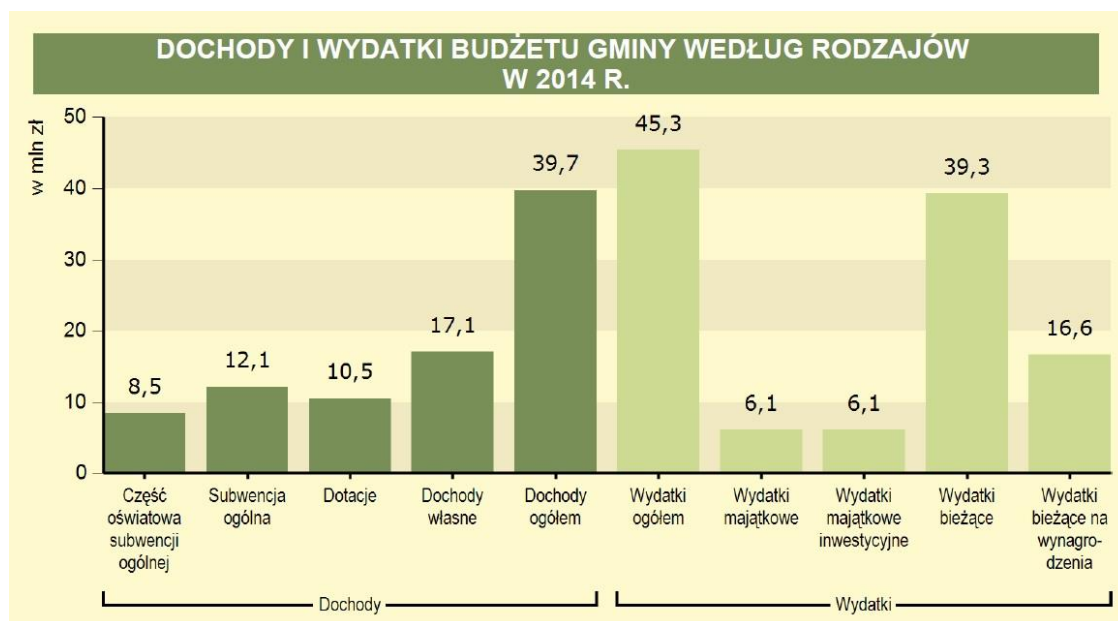
Źródło: strona www. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

1.3 Uwarunkowania gospodarcze

Na terenie gminy prowadzona jest indywidualna działalność gospodarcza przez 1.389 podmiotów gospodarczych. W miejscowości **Nawodna** jest sześć podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. (w tym 2 w sferze usługowej, 3 w sferze handlowej i 1 w produkcyjnej).

Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Chojna przedstawia się następująco:

- sfera usługowa 505
- sfera handlowa 621
- sfera budowlana 225
- sfera produkcyjna 38

Edukacja	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkolach	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	240
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	419	385	341
w tym przedszkolach	257	237	242
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	837	902	937
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	490	453	442
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	16	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	20	22	22

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS Szczecin 2015r.

1.4 Walory kulturowe i turystyka

1.4.1 Zabytki

Na terenie gminy Chojna istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: kościół gotycki z cegły na podbudowie kamiennej, dzieło Henryka Brunsberga ze Szczecina z XIV wieku oraz ratusz gotycki z pierwszej połowy XIV wieku, znajdujące się na terenie starego miasta w Chojnie. Został on wzniesiony przez mieszczan chojeńskich i stanowił Dom Kupca. Ważnym elementem kulturalnym miasta Chojna są także mury obronne z XIII – XV w. z basztami i bramami: Barnkowską – zamykającą miasto od wschodu, i Świecką – zamykającą miasto od zachodu.

Ponadto na terenie gminy występuje szereg zabytkowych kościołów, znajdujących się m.in. w miejscowościach Chojna (ul. Barnkowo), Krzymów, Krajnik Górny, Mętno.

Wykaz zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy Chojna przedstawia tabela 4.

Tab. 4 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Chojna

Miejscowość	Obiekt
Białęgi	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół -Parafia Witnica
Brwice	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół św. Antoniego
Chojna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Trójcy • Kościół św. Marka • Teren Starego Miasta • Poczta, ul. Roosevelta 2 • Willa, ul. Kościuszki • Ratusz • Obwarowania miejskie • Klasztor poaugustiański • Kamienica, ul. Jagiellońska 9 • Dom mieszkalny, ul. Jagiellońska 9 • Kaplica p.w. św. Gertrudy • Kościół NMP
Garnowo	Kościół M.B. Wspomożenia Wiernych
Godków	Kościół Maksymiliana Marii Kolbego
Grzybno	Kościół Antoniego z Padwy
Jelenin	Kościół Matki Bożej Szkaplerznej
Krajnik Dolny	<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz przykościelny • Ruiny kościoła
Krzymów	<ul style="list-style-type: none"> • Pałac i park dworski • Kościół św. Józefa • Folwark
Mętno	Kościół Zwiastowania NMP
Mętno Małe	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół
Narost	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół M.B. Królowej Polski

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Nawodna	Kościół Św. Krzyża
Rurka	<ul style="list-style-type: none">• Kaplica Templariuszy• Dwór• Park dworski
Stoki	Park dworski
Zatoń Dolna	<ul style="list-style-type: none">• Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego• Park

1.4.2 Turystyka

Bardzo urozmaicony i zarazem zróżnicowany krajobraz, liczne i malownicze jeziora, zróżnicowane gatunkowo kompleksy leśne, klimat i jego korzystne walory zdrowotne oraz czyste powietrze, stwarzają szerokie możliwości wykorzystania obszaru dla turystyki i rekreacji mieszkańców Chojny i regionu szczecińskiego, jak również mieszkańców strefy przygranicznej Niemiec (turystyka tranzytowa).

Usankcjonowaniem prawnym mającym na celu zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu było powołanie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Prawie 31% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku, a ponad połowa obszaru gminy wchodzi w skład jej otuliny - czyli strefy ochronnej. Główną funkcją CPK obok ochrony środowiska przyrodniczego jest rekreacja. Dla terenu samego parku preferowaną formą turystyki jest turystyka krajoznawczo-piesza i rowerowa oraz sporty wodne – żeglarstwo i kajakowanie. Powinno się ograniczyć lokalizację ośrodków wypoczynkowych o trwałej zabudowie do jedynie ogólnodostępnych pól biwakowych bądź plaż oraz wyznaczania ścieżek dydaktycznych, wykonanie punktów widokowych (platform), wiat przeciwdeszczowych, miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych.

Na terenie parku możliwa jest lokalizacja małych (do 100 miejsc) pól namiotowych w rejonie wsi i jeziora Mętno i jeziora Ostrów. Do najbardziej przydatnych do wypoczynku i kąpieli należy jezioro Ostrów o czystych wodach w II klasie czystości. Analogicznie jak w przypadku jeziora Mętno, poza istniejącym zagospodarowaniem wypoczynkowo – rekreacyjnym nie należy i nie przewiduje się żadnego innego zagospodarowania. Rozwój wypoczynku letniskowego w tej części Parku i gminy powinien odbywać się na bazie istniejącej infrastruktury.

Ponadto należy rozważyć możliwości rozwojowe i starać się wspierać na terenie gminy agroturystykę. Wiele miejscowości posiada także możliwości rozwoju tej formy turystyki na bazie istniejącego zainwestowania. Panuje tu cisza i spokój umożliwiający prawdziwy wypoczynek, powietrze jest czyste, a uroda okolicznych lasów i jezior gwarantuje powrót sił fizycznych i psychicznych.

Wykorzystując swoje zasoby turystyczne gmina powinna aktywnie wspierać obszar związany z rozwojem zaplecza turystycznego i promocją agroturystyki w gminie.

II. Sołectwo Nawodna

W skład sołectwa Nawodna wchodzi następujące miejscowości: Nawodna.

1. Rys historyczny

1.1 Nazwy dawne

Nahusen (1244 r.), Nahausen (do 1945 r.)

1.2 Historia

Pierwsza wzmianka pochodzi z 1244 r. - wieś książęca, przekazana templariuszom z Rurki przez księcia Barnima I. Po kasacji zakonu Templariuszy przejęta przez Joanitów w 1314 r. W 1338 r. wieś w dobrach klasztoru w Cedyń. W 1494 r. margrabia Johann von

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Hohenstein ze Schwedt wykupił wieś od zakonników. Z 1523 r. pochodzi wzmianka o sołtysie. W 1609 r. po wygaśnięciu rodu dobra Hohensteinów włączono do domeny książęcej w Schwedt. W rejestrach z 1718 r. odnotowano 26 gospodarstw chłopskich (z 55 łanami) i 16 zagrodników (z 20 łanami). W 1721 r. wielki pożar zniszczył zabudowania i kościół. Odbudowana wieś od XVIII w. była znana z uprawy warzyw (w ogrodach zakładanych przy zagrodach). Jedna z największych wsi powiatu chojeńskiego. W latach 30-tych XX w. areal wynosił 1462 ha.

2. Ludność

Liczba mieszkańców ok. 1804 r. - 622; 1925 - 1135; ok. 1928 r. - 1143. Obecnie miejscowość Nawodna zamieszkuje 762 osoby, jest to stan na dzień 31 grudnia 2015r.

3. Zasoby wsi służące odnowie miejscowości

3.1 Infrastruktura

3.1.1 Komunikacja

Położenie przy drodze – miejscowość położona jest przy drodze powiatowej 1387Z relacji Chojna – Lisie Pole.

Połączenie komunikacyjne – w miejscowości zlokalizowany jest przystanek komunikacji autobusowej PKS.

3.1.2 Sieć wodociągowa

Wieś posiada sieć wodociągową zasilaną z lokalnego ujęcia głębinowego – 1 studnia i hydrofornia. Wydajność studni wynosi 74 [m³/h], natomiast głębokość 81,5 [mppt].

3.1.3 Kanalizacja sanitarna, deszczowa i oczyszczalnia ścieków

Na terenie wsi Nawodna brak jest kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków. Ścieki deszczowe odprowadzane są przez urządzenia odwadniające.

3.1.4 Ciepłownictwo

Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna korzysta z kotłowni indywidualnych węglowych.

3.1.5 Gazownictwo

Nawodna (tak jak i cała gmina Chojna) nie posiada sieci gazowej. Opracowane zostało „Studium programowe możliwości rozwoju sieci gazowej wysokiego ciśnienia dla gmin: Lipiany, Nowogródek Pomorski, Myślibórz, Trzczańsko Zdrój, Chojna i Cedynia”. W ramach przedsięwzięcia międzygminnego możliwe jest zaopatrzenie gminy Chojna w gaz poprzez wybudowanie gazociągu wysokiego ciśnienia będącego odgałęzieniem od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Odolanów – Police. Przewidywany termin realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjnej przewidywany jest na rok 2010. Obecnie mieszkańcy wsi Nawodna zaopatrują się w gaz płynny z butli.

3.1.6 Telekomunikacja

Gmina Chojna (również Nawodna) jest w całości strefonizowana.

3.2 Instytucje kościelne i świeckie

Kościół - parafia z filiami w Grabowie i Garnowie wzmiankowana w 1545 r.; później filia parafii ewangelickiej w Chojnie; późnogotycka budowla kamienna datowana na XIV/XV w.; wieża dobudowana później (XV/XVI w.); przebudowana po pożarze ok. 1723 r. Po kolejnym pożarze w 1964 r. kościół odbudowano w 1966 r., zmieniono wówczas formę zwieńczenia wieży.

Rys. 2 Kościół z przełomu XIV/XV w.

Kaplica - gminy staroluterańskiej wzniesiona między 1816 a 1825 r.; obecnie pełni funkcję kaplicy pogrzebowej; obiekt zdewaloryzowany po remoncie w latach 90-tych XX w.

3.3 Przemysł, technika

Młyn - wodny , położony 2 km na północ od wsi (zw. Nahusener Muhle - po 1945 r. Konopacz); obecnie nie istnieje.

Wiatrak - cztery wiatraki na wyniesieniu po wschodniej stronie wsi; zaznaczone na mapach archiwalnych (XIX- XX w.). Obecnie nie istnieją.

3.4 Zieleń komponowana i cmentarze

Cmentarze:

- przykościelny - data założenia nieznana; najstarsze zachowane elementy urządzenia cmentarza - bramka i kamienne ogrodzenie datowane są na XIV/XV w. Cmentarz powstał na owalnym placu wokół kościoła. Gotycka brama cmentarna postawiona z kamienia, rozbudowana została w 2 pół. XVI w. o renesansowy szczyt. W latach 80-tych XX w. cmentarz zniwelowano; w 1986 r. postawiono figurowy pomnik Jana Bosko;
- ewangelicki - założony w XIX w. na południowym krańcu wsi na planie prostokąta; otoczony murem z cegły, z bramką frontową (na kamienno-ceglanych filarach). Przy południowym murze postawiono 8 okazałych nagrobków przyściennych (początek XX w.). Granice obsadzono szpalerem lip. Obecnie jest to cmentarz komunalny. Zachowane ogrodzenie (do remontu), nagrobki przyścienne oraz przerzedzone obsadzenia.

Obsadzenia dróg:

- zachowały się nieliczne „bramy zielone” przed frontami domów (np. nr 8) lipowe i kasztanowe, krótkie szpalery akacjowe i pojedyncze lipy i kasztanowce - będące prawdopodobnie pozostałościami regularnych obsadzeń;
- drogi z Nawodnej do Lisiego Pola, w stronę Chojny i Rurki posiadały obsadzenia uznane za cenne już w 1924 r. Czytelnie zachowała się aleja kasztanowo-lipowa (przerzedzona) do Lisiego Pola.

3.5 Zabudowa wsi

Mieszkalna - jeszcze do 1945 r. we wsi występowały ryglowe chałupy wąskofrontowe ze szczytowym podcieniem. Tradycyjna zabudowa ryglowa była od 4 ćwiartki XIX w.

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

zastępowana murowaną. Obecna zabudowa wsi pochodzi z okresu od połowy XIX do lat 20-tych XX w.; zachowało się stosunkowo dużo ryglowych chałup, w tym z dachami naczółkowymi (nr 43, 158,166), datowanych na połowę XIX w.; domy z końca XIX - murowane; wiele budynków o niedużej skali, z 3-4-siowymi fasadami (z XIX/XX w.).

Gospodarcza - z okresu od połowy XIX do początku XX w.; do najstarszych należą szachulcowe budynki gospodarcze z wyżką datowane na 3 ćwiartkę XIX w, (nr 78,102, 133,154); obiekty z XIX/XX w. budowano z cegły lub w konstrukcji mieszanej (z ryglową ścianką poddasza); zachowały się stodoły szachulcowe.

3.6 Układ wsi

Historyczny /lokacyjny/ - owalnica z kościołem posadowionym pośrodku centralnego wrzecionowatego placu; rozwinięta na osi N-S równolegle do koryta rzeki Rurzyca;

Przekształcenia (do 1945 r.) - średniowieczna owalnica rozbudowana została na płd. w formie prostej ulicówki a po jej wsch. stronie rozwinęła się zabudowa przy drogach, równoległych do osi wsi (N-S) - taki układ wsi prezentuje mapa z końca XIX w. i (niezmieniony) z lat 20-30-tych XX w.; zabudowa pierzei ulic zwarta;

Współczesny - w pełni czytelnie zachowany historyczny układ średniowiecznej wsi owalnicowej z nawarstwieniami nowożytnymi.

3.7 Rozplanowanie zabudowy w zagrodzie

Historyczne - wg mapy z końca XIX w. większość zagród była zakładana na planie podkowy (z otwarciem od ulicy) - forma C (wyraźnie czytelna we wschodniej pierzei w północnej części wsi) lub w na planie zamkniętego czworoboku, z dwoma chałupami - (w zach. pierzei).

Współczesny - występują tradycyjne formy zabudowy zagrodowej.

3.8 Stan zachowania – ocena walorów zabytkowych miejscowości

Układ wsi - w pełni czytelny układ wsi owalnicowej z nawarstwieniami;

Układ zagród - dobrze czytelne są tradycyjne formy zabudowy siedlisk;

Zabudowa - we wsi pozostał dobrze zachowany zespół tradycyjnej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej ryglowej i murowanej z okresu od połowy XIX do początku XX w. o walorach zabytkowych.

Nawodna jest miejscowością z zachowanym tradycyjnym kulturowym krajobrazem o wartościach zabytkowych, z nawarstwieniami od średniowiecza (kościół XIII/XIV w.) do XIX/XX w. (zespół zabudowy), który powinien być w pełni objęty ochroną.

3.9. Sport

W miejscowości Nawodna do niedawna działał Uczniowski Klub Sportowy „Rurzyca” dysponujący trawiastym boiskiem

3.10. Oświata

Szkoła - data założenia nieznana; w latach 20-tych XX w. postawiono nowy budynek; jest to okazała budowla murowana, dwukondygnacyjna, przykryta kopertowym dachem. Szkoła nosi imię Wspólnej Europy. W 2001 r. wybudowana została przy szkole największa w gminie sala gimnastyczna.

3.11. Kapitał społeczny i ludzki

Ochotnicza Straż Pożarna .

We wsi prężnie działa Ochotnicza Straż Pożarna, która liczy około 60 członków.

Druhowie z tej jednostki rokrocznie zdobywają czołowe miejsca na zawodach sportowo-pożarniczych międzygminnych i powiatowych. Czynnicy biorą udział w życiu społecznym i kulturalnym gminy, udzielają się na rzecz społeczeństwa i miejscowej ludności. Jednostka wyposażona jest w nowoczesny sprzęt pożarniczy.

4. Użytkowanie terenu

Tab. 6 Struktura użytkowania gruntów na terenie sołectwa Nawodna

Rodzaje gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogólna	1459,76	100,00
Użytki rolne	950,62	65,12
grunty orne	660,87	45,27
sady	2,93	0,20
łąki	254,15	17,41
pastwiska	32,67	2,24
Grunty pod lasami	368,63	25,25
lasy	359,62	24,64
grunty zadrzewione i zakrzewione	9,01	0,62
Grunty pod wodami	33,65	2,31
wody stojące	9,30	0,64
wody płynące	7,86	0,54
rowy	16,49	1,13
Tereny komunikacyjne	51,42	3,52
drogi	51,42	3,52
kolejowe i inne	0,00	0,00
Tereny zabudowane zurbanizowane i rekreacyjne	22,02	1,51
Mieszkania, przemysłowe i inne	18,88	1,29
niezabudowane	1,34	0,09
zielone i rekreacyjne	1,80	0,12
Tereny różne	0,80	0,05
Nieużytki	32,62	2,23

5. Strefy ochrony konserwatorskiej

W Nawodnej możemy wyszczególnić następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „B” - ochrony kompozycji przestrzennej całej wsi, ze wszystkimi jej komponentami: kościołem, cmentarzami, zabudową i zachowanymi nasadzeniami przy ulicach oraz istniejącymi brukowymi nawierzchniami ulic.

Strefa „K” i „E” - ochrony fragmentu doliny rzeki Rurzycy położonej pomiędzy wsiami Nawodna i Garnowo i jednocześnie ekspozycji sylwetki wsi od strony rzeki Rurzycy.

Tab.7 Zabudowa o wartościach zabytkowych

Lp.	OBIEKT/ funkcja pierwotna i obecna /	adres	materiał	datowanie
1.	Kościół (z wyposażeniem)		Kam./cegł.	XV/XVI w.
2.	Mur kościelny z bramkami		Kam./cegł	XVII/XVIII w.
3.	Szkoła		Cegła	I. 20 XX w.
4.	Bud. mieszkalny	nr 3	Cegła	p. XX w.
5.	Bud. mieszkalny	nr 5	Cegła	XIX/XX w.
6.	Bud. mieszkalny	nr 10	Cegła	p. XX w.
7.	Bud. mieszkalny	nr 13	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
8.	Bud. mieszkalny	nr 15	Rygl./cegła	3-4 ćw. XIX w.
9.	Bud. mieszkalny	nr 25	Cegła	p. XX w.
10.	Bud. mieszkalny	nr 26	Cegła	p. XX w.
11.	Bud. mieszkalny	nr 31	Cegła	p. XX w.
12.	Bud. mieszkalny	nr 37	Cegła	p. XX w.
13.	Bud. mieszkalny	nr 43	Cegła	3-4 ćw. XIX w.
14.	Bud. mieszkalny	nr 61	Cegła	p. XX w.
15.	Bud. mieszkalny	nr 66	Cegła	p. XX
16.	Bud. mieszkalny	nr 67	Cegła	p. XX w.
17.	Bud. mieszkalny	nr 68	Cegła	p. XX w.
18.	Bud. mieszkalny	nr 72	Cegła	XIX/XX w.
19.	Bud. mieszkalny	nr 73	Cegła	XIX/XX w.
20.	Bud. mieszkalny	nr 74	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
21.	Bud. mieszkalny	nr 79	Cegła	p. XX w.
22.	Bud. mieszkalny	nr 81	Cegła	4 ćw. XIX w.
23.	Bud. mieszkalny	nr 82	Cegła	k. XIX w.
24.	Bud. mieszkalny	nr 83	Cegła	k. XIX w.
25.	Bud. mieszkalny	nr 86	Cegła	p. XX w.
26.	Bud. mieszkalny	nr 89	Cegła	4 ćw. XIX w.
27.	Bud. mieszkalny	nr 90	Cegła	4 ćw. XIX w.
28.	Bud. mieszkalny	nr 103	Rygl.	XIX/XX
29.	Bud. mieszkalny	nr 104	Cegła	p. XX w.
30.	Bud. mieszkalny	nr 106	Cegła	p. XX w.
31.	Bud. mieszkalny	nr 107	Rygl./cegła	poł. XIX w.
32.	Bud. mieszkalny	nr 115	Rygl./cegła	poł. XIX w.
33.	Bud. mieszkalny	nr 126	Cegła	XIX/XX
34.	Bud. mieszkalny	nr 128	Cegła	p. XX w.
35.	Bud. mieszkalny	nr 133	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
36.	Bud. mieszkalny	nr 144	Cegła	p. XX w.

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

37.	Bud. mieszkalny	nr 146	Cegła	p. XX w.
38.	Bud. mieszkalny	nr 148	Rygl./cegła	k. XIX w.
39.	Bud. mieszkalny	nr 150	Cegła	4 ćw. XIX w.
40.	Bud. mieszkalny	nr 153	Rygl./cegła	3-4 ćw. XIX w.
41.	Bud. mieszkalny	nr 154	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
42.	Bud. mieszkalny	nr 158	Rygl./cegła	3 ćw. XIX w.
43.	Bud. mieszkalny	nr 163	Cegła	1 ćw. XX w.
44.	Bud. mieszkalny	nr 166	Rygl./cegła	3 ćw. XIX w.
45.	Bud. mieszkalny	nr 168	Cegła	p. XX w.
46.	Bud. mieszkalny	nr 169	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
47.	Bud. mieszkalny	nr 172	Rygl./cegła	4 ćw. XIX w.
48.	Bud. Mieszkalny	nr 178	Rygl.	3-4 ćw. XIX w.
49.	Bud. Mieszkalny	nr 179	Cegła	k. XIX w.
50.	Bud. Mieszkalny	nr 181	Cegła	k. XIX w.
51.	Bud. Mieszkalny	nr 182	Cegła	p. XX w.
52.	Bruki na ulicach		Cegła	XIX/XX w.

6. Krajobraz, zasoby przyrody.

Wieś położona jest w dolinie rzeki Rurzyca. Nawodna rozciąga się po wschodniej stronie rzeki, a po przeciwnej - wieś Garnowo. Z obu stron doskonale prezentują się sylwety wsi, z bryłami kościołów dominującymi na zabudowę. We wschodniej części wsi teren wyraźnie podnosi się i przechodzi w pagórki o stromych skłonach, zarośnięte zagajnikami. Miejscowość położona jest na terenie obszaru chronionego Natura 2000 Dolina Dolnej Odry.

7. Ocena mocnych i słabych stron wsi

Mocne strony

- walory krajobrazowo-turystyczne (lasy, czyste powietrze),
- bliskość granicy z Niemcami,
- potencjał dla rozwoju turystyki,
- infrastruktura oświatowa,
- aktywna i otwarta społeczność lokalna, działalność OSP.

Słabe strony

- wysokie bezrobocie;
- słabo rozwinięta infrastruktura (brak sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków),
- bardzo zły stan techniczny świetlicy wiejskiej,
- brak możliwości aktywnego rozwoju mieszkańców w dziedzinie kultury,
- migracja młodzieży do dużych miast,
- zły stan dróg, brak chodników.

III. Planowane kierunki rozwoju

1. Działania kierunkowe

Założenia i cele Planu Odnowy Miejscowości Nawodna określają rozwój miejscowości w najważniejszych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego do osiągnięcia których, trzeba dążyć, aby poprawić komfort życia mieszkańców poprzez tworzenie technicznych warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochronę i rozwój wartości przyrodniczych i kulturowych gminy.

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Możemy wymienić następujące działania kierunkowe:

Infrastruktura społeczna

1. Likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury społecznej.

Infrastruktura techniczna

2. Likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej.

Rozwój gospodarczy

3. Utrzymanie rolnictwa i przetwórstwa rolnego jako ważnego czynnika rozwoju,
4. Rozwój turystyki w oparciu o parki krajobrazowe, rzekę Odrę i przygraniczne położenie gminy.

Ochrona środowiska

5. Zachowanie czystego środowiska, zachowanie naturalnych, krajobrazowych i przyrodniczych walorów gminy.

2. Wizja rozwoju wsi

Wizja odnowy wsi powstała w wyniku dyskusji mieszkańców, określone zostały wszystkie ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących potrzeb. Zostały wyznaczone następujące kierunki rozwoju:

2.1. Rozbudowa infrastruktury drogowej

- modernizacja połączona z remontem dróg położonych na działkach nr 590, 370,242
- budowa dojazdu do cmentarza

2.2. Poprawienie dostępności kultury

- budowa świetlicy wiejskiej z adaptacją oraz jej wyposażenie
- budowa remizy strażackiej z pomieszczeniami służącymi mieszkańcom miejscowości.

2.3. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury publicznej

- naprawa i uzupełnienie ogrodzenia wokół cmentarza
- wymiana nawierzchni boiska sportowego
- ogrodzenie boiska, doprowadzanie wody i prądu

3. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Miejscowość Nawodna posiada kilka obiektów, które dla miejscowej społeczności stanowią szczególne znaczenie.

3.1. Zabytkowy kościół pod wezwaniem Św. Krzyża

W centrum wsi znajduje się zabytkowy kościół- późnogotycka budowla kamienna datowana na XIV/XV w.; wieża dobudowana później (XV/XVI w.); przebudowana po pożarze ok. 1723 r. Po kolejnym pożarze w 1964 r. kościół odbudowano w 1966 r., zmieniono wówczas formę zwieńczenia wieży. Kościół należy do Parafii Rzymskokatolickiej **pod wezwaniem Św. Krzyża w Nawodnej, ul. Szkolna 86 Nawodna.** Wpisany został do ewidencji zabytków Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie pod nr rejestru 932.

3.2. Szkoła podstawowa wraz z nową salą gimnastyczną.

Tuż przy kościele znajduje się Szkoła Podstawowa w Nawodnej. Do szkoły uczęszczają

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

dotąd uczniowie z miejscowości Lisie Pole.

Szkołę wybudowano w latach 20-tych XX wieku. Jest to okazała budowla murowana, dwukondygnacyjna, przykryta kopertowym dachem. Szkoła nosi imię Wspólnej Europy.

W ostatnich latach szkoła przeszła gruntowny remont, wyremontowano zarówno sale dydaktyczne jak i odrestaurowano elewację zewnętrzną. W 2008 r. dokonano wymiany dachu. Budynek szkoły podnosi zabytkowy charakter miejscowości.

W szkole odbywają się liczne konkursy i zajęcia dodatkowe dla dzieci. Dumą szkoły jak i całej gminy Chojna jest wybudowana w 2001r. największa w gminie sala gimnastyczna.

Odbywają się tu liczne zawody, konkursy i turnieje sportowe. Hala jest wynajmowana także amatorskim grupom sportowym,

Do wykonania zaplanowano budowę lamp oświetleniowych wokół boiska przy sali gimnastycznej oraz wykonanie ogrodzenia wokół sali gimnastycznej.

Boisko sportowe przy hali wymaga wymiany nawierzchni na tartanową lub inną. Obecnie boisko jest asfaltowe, co stwarza duże zagrożenie dla dzieci i młodzieży.

Wymiana nawierzchni przyczyniłaby się do poprawy wizerunku miejscowości oraz pozwoliła na większą aktywizację dorosłych mieszkańców. Spowodowałaby lepsze wykorzystanie przestrzeni publicznej.

3.3. Remiza Strażacka

W południowej części wsi usytuowana jest remiza strażacka. Jest to parterowy budynek z płaskim dachem i wieżą do suszenia węży. W miejsce istniejącej świetlicy wiejskiej zaplanowano budowę nowej remizy strażackiej na działkach nr 403,398,418, obręb nawodna. Przewidziano 3 miejsca garażowe i pomieszczenia socjalne dla strażaków i pomieszczeniem, które może pełnić funkcje ogólnospołeczne tj. być miejscem spotkań mieszkańców miejscowości .

Sala przeznaczono do organizacji kursów i szkoleń strażaków i mieszkańców miejscowości.

Strażacy spotykają się na szkoleniach, które procentują potem licznymi nagrodami na zawodach strażackich. Remiza stanowi ważny obiekt integracji miejscowej społeczności, sprzyja nawiązywaniu kontaktów społecznych zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży.

Budowa remizy strażackiej to koszt około 1 mln zł. Gmina Chojna uzyskała na tę inwestycję pozwolenie na budowę.

3.4 Wieś Nawodna posiada liniowy układ zabudowań przy głównej drodze będącej drogą powiatową ,połączoną z drogami gminnymi.

Jest to najczęściej uczęszczana droga przez miejscową społeczność, Droga ta wymaga remontu a przede wszystkim wybudowania chodników, które zapewniłyby bezpieczeństwo mieszkańcom.. Również drogi gminne wymagają remontów i wybudowania chodników.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

4.1. Rozbudowa infrastruktury drogowej.

4.1.1. Remont dróg

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Zadanie polegać będzie na remoncie dróg znajdujących się na działkach należących do Gminy Chojna oznaczonych wg ewidencji gruntów obręb Nawodna odpowiednio nr 590, 340, 242.

- remont drogi położonej na działce nr 590
- remont drogi gruntowej położonej na działce nr 340
- remont drogi gruntowej położonej na działce nr 242

4.1.2. Budowa chodnika na całej długości drogi głównej w miejscowości.

Chodnik planowany jest wydłuż drogi powiatowej w centrum wsi. Inwestycja może być zrealizowana w ramach porozumienia z Powiatem Gryfińskim lub w ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W części chodni została wykonana

4.2. Poprawienie dostępności kultury

4.2.1. Budowa świetlicy wiejskiej

Celem projektu jest budowa świetlicy wiejskiej. Budowa świetlicy wymaga pozyskania terenu pod jej lokalizację. Nawodna to największa wieś w Gminie Chojna. Brak świetlicy uniemożliwia mieszkańcom integrację i nawiązanie więzi społecznych.

Realizacja tego zadania spowoduje podniesienie standardu i atrakcyjności Nawodnej .

4.2.2. Budowa remizy strażackiej o pomieszczenia przeznaczone na świetlicę wiejską.

1) *Nazwa zadania: Budowa remizy strażackiej w Nawodnej*

2) *Cel powstanie obiektu remizy , która pełniłaby funkcje społeczne, aktywizujące miejscową społeczność.*

3) Przeznaczenie: Remiza jest miejscem organizowania zebrań, zajęć dla dzieci, zabaw, lokalnych festynów, itp. Z uwagi na ważną rolę, jaką odgrywa w życiu mieszkańców, konieczne jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do jej wybudowania.

Zaplanowano budowę remizy strażackiej na działkach nr 403,398,418, obręb Nawodna. Przewidziano 3 miejsca garażowe i pomieszczenia socjalne dla strażaków i pomieszczeniem, które może pełnić funkcje ogólnospołeczne tj. być miejscem spotkań mieszkańców miejscowości .

Realizacja tego zadania spowoduje podniesienie standardu i atrakcyjności miejsca spotkań mieszkańców.

4) Harmonogram realizacji; 2017-2021

Na realizację ww. zadania uzyskano pozwolenie na budowę.

Budowa remizy o kwota około 1 mln zł lata realizacji 2017-2021 r.

Źródła finansowania środki własne gminy, środki funduszy PROW 2014-2020 -poddziałanie „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury” typ operacji „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej”

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

4.2.2. Remont istniejącej remizy strażackiej

Do czasu budowy nowej remizy strażackiej konieczne są prace remontowe w obecnej remizie . Do wymiany jest brama wjazdowa oraz inne remonty .

4.3.Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej

4.3.1. Naprawa i uzupełnienie ogrodzenia wokół cmentarza

Przedmiotem projektu jest naprawa zniszczonego ogrodzenia wokół cmentarza położonego na działce należącej do Gminy Chojna oznaczonej wg ewidencji gruntów obręb Nawodna nr 613. Prace polegać będą na:

- uzupełnieniu ubytków muru wokół cmentarza
- remont ogrodzenia •

4.3.2.Wymiana nawierzchni boiska sportowego przy sali gimnastycznej w Nawodnej na trawiastą.

Boisko znajduje się na działce nr 331. Należy zerwać nawierzchnię asfaltową na trawiastą.

4.3.3. Prace remontowe wokół sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Nawodnej.

Do wykonania jest: wymiana lamp oświetleniowych oraz wykonanie ogrodzenia wokół sali gimnastycznej, doprowadzanie wody i prądu

4.4.Gospodarka wodno-ściekowa- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Zadanie będzie realizowane pod nazwą: „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.”.

W miejscowości Nawodna w pierwszej kolejności planuje się wybudowanie 4 przydomowych oczyszczalni ścieków na działkach nr 392; 958/1; 587; 435. Na realizację zadania składa się przygotowanie dokumentacji oraz prace budowlane. W poprzednich latach w ramach funduszu PROW 2007-2013 wybudowano 2 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Zadanie obejmuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w 15 sołectwach gminy Chojna.

W miarę posiadania środków finansowych i możliwości uzyskania dofinansowania tych przedsięwzięć z funduszu PROW w latach 2018-2022 planowane mogą być następne przydomowe oczyszczalnie ścieków

Cel: Na nieruchomościach, które do tej pory nie były wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub zbiorową kanalizację budowa przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje ochronę środowiska gruntowego.

Ze względu na duże koszty budowy sieci kanalizacji ściekowej od miejscowości Nawodna do oczyszczalni w Chojnie, bardziej korzystnym wariantem dla Gminy Chojna jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Przeznaczenie: Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną hamuje rozwój przedsiębiorczości oraz wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych to duży wydatek finansowy dla mieszkańców.

Zadanie planowane jest przy udziale środków unijnych: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wychodząc naprzeciw problemom w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, Gmina Chojna w okresie unijnego programowania na lata 2007 – 2013, aplikowała trzykrotnie o wsparcie finansowe zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno - ściekowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007 - 2013, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na przełomie lat 2012 – 2015 zrealizowane zostały trzy etapy inwestycyjne, polegające na wybudowaniu naturalnych i biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, zlokalizowanych na prywatnych nieruchomościach mieszkańców z terenu gminy Chojna.

Łącznie, w ramach zrealizowanych projektów, wybudowano 86 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łączna wartość wszystkich inwestycji: 1.152.250,33 zł brutto, co w rozbiu daje: wartość dofinansowania (ze środków PROW 2007 – 2013) - 737.255,75 zł; środki własne Gminy Chojna – 414.994,58 zł.

W celu kontynuacji realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, Gmina Chojna planuje złożyć wnioski o przyznanie pomocy na operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 na wybudowanie 54 przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, jako działanie priorytetowe na lata 2017 – 2018 (lata realizacji inwestycji), zgodnie z dokumentacją projektową przygotowywaną sukcesywnie od 2015 roku.

Przedsięwzięcie jest zgodne z dokumentem strategicznym w zakresie gospodarki wodno – ściekowej przyjętym *Uchwałą NR XXVI/182/2016 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji gminnego programu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chojna.*

W miarę możliwości finansowych Gminy Chojna i możliwości aplikowania o wsparcie finansowe ze środków unijnych, Gmina Chojna będzie sukcesywnie kontynuować realizowanie inwestycji polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Chojna.

5. Szacunkowy kosztorys oraz harmonogram planowanych przedsięwzięć

Nazwa zadania	Opis planowanych zadań (poszczególne grupy prac w ramach projektu)	Wartości poszczególnych zadań w ramach projektu (rodzaj kosztów: wyszczególnienie robót/sprzętu).	Źródła finansowania	Priorytet realizacji Okres realizacji zadania rozpoczęcie/ zakończenie
		Netto Brutto w zł		
1.Remont dróg gminnych	Dokumentacja Prace remontowo-budowlane	250.000 netto 307.500 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna	2018r.- 2022r.

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

1. Budowa świetlicy wiejskiej	Dokumentacja Prace budowlane	800.000 netto 976.000 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna i PROW 2014-2020	2018r.- 2022r.
2. Naprawa i uzupełnienie ogrodzenia wokół cmentarza	Prace remontowe	50.000 netto 61.500 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna	2019-2022
3. Budowa chodnika	Zakup materiałów i budowa chodnika	200.000 netto 246.000 brutto	Środki z budżetu Powiatu Gryfińskiego	2019-2022
4. Wymiana nawierzchni boiska sportowego przy sali gimnastycznej w Nawodnej	zerwanie betonu, wyłożenie murawy	200.000 netto 246.000 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna Środki Województwa Zachodniopomorskiego	2019-2022
5. Prace remontowe wokół sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Nawodnej.	wykonanie ogrodzenia wokół sali gimnastycznej. Wymiana lamp	40.000 netto 63.000 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna	2019-2022
6. Budowa remizy strażackiej	Wykonanie dokumentacji ----- budowa remizy nadzór budowlany	900.000 netto 1.107.000 brutto	Środki z budżetu gminy Chojna PROW 2014-2020 „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej”	2017-2021
7. Remont istniejącej remizy strażackiej	Prace remontowe montaż nowej bramy wjazdowej	20.000 zł netto 24.600 zł brutto	Środki z budżetu gminy Chojna i OSP Nawodna	2017-2018
8. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy	Opracowanie dokumentacji projektowej. Budowa oczyszczalni.	Całkowity koszt budowy oczyszczalni w 15 sołectwach Gminy Chojna w latach 2016-	W ramach operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 i środki Gminy Chojna	2017 2018

Plan Odnowy Miejscowości Nawodna na lata 2016-2022

Chojna – etap IV.”		2018 to około 1.056.910,57 zł netto 1.300.000 zł brutto		
--------------------	--	---	--	--